

Idrijski delavci, pozor!

Doba, v kateri se nahajamo nas sila, da se poslužujemo sredstev, s katerimi stopamo pred Vas. Lansko zboljšanje plač, odprava žita in drv, jamski gedingi, in naša pasja ponižnost, vse to nam kliče — delavstvo združiti se! Preteklost naj nas uči, ako hočemo doseči kak uspeh, si ga moramo sami — pravimo sami — priboriti. Če bo tako, kakor je bilo do sedaj, nam nič ne koristi tarnanje in lamentiranje češ, da se nas nič ne upošteva in da se ne da čast delu, katera mu pripada. To pa dosežemo le, če nastopimo kot en mož, ne glede na politično mišljenje, tu odpade vse in govori samo delavec-rudar! Zato pa, dragi tovariši, stopamo pred Vas s kandidati za bratovsko skladnico, kateri so strogo nepristranski sestavljeni, da volimo te može in tako pokažemo višjim, da je idrijski delavec stanovsko združen in ve, da koristijo strankarski prepiri samo drugim, škodujejo pa le delavstvu. — Torej, pri volitvi oddajmo vsi glasove naslednjim kandidatom!

Antonija čakalnica: Kogej Ivan VIII, Močnik Josip II, Pirc Jakob, Vojska Anton, Brus Jožef, strojevodja; Jereb Ignacij, Karčnik Anton, Kumer Ivan, Pivk Franc II, Podobnik Leopold, Raztresen Karol, Bajc Jodak II, Burnik Jožef III, Jereb Ivan VI, Kavčič Ivan III, Kenda Karol, Kobal Leopold II, Kosmač Franc III, Lampe Ivan I, Lapajne Franc V, Likar Ivan VIII, Mohorič Leopold, Majnik Josip IV, Mikuš Ivan I, Kos Martin, Močnik Lovre, Pečirer Franc, Prelovec Andrej I, Prelovec Franc, Skvarča Ignacij, Sinkovec Franc III, Šulgaj Franc I, Tratnik Filip, Treven Anton III, Treven Anton IV, Vekš Tomaž, Bratuš Henrik, Polanc Josip III, Rupnik Peter, Rupnik Anton VI.

Severo-vzhodna jama: Ferjančič Anton III, Pirc Franc IV, Žonta Ivan IV, Bončina Franc I, Cacula Josip, Čuk Ivan VIII, Gruden Jakob, Jurjavčič Matevž II, Kavčič Franc VI, Lampe Matija, Lapajne Luka II, Likar Alojzij, Novak Andrej III, Novak Ivan IV, Prelovec Valentin II, Rupnik Anton V, Skvarča Jakob, Tratnik Valentin, Tušar Anton, Vehar Andrej, Poženel Karl, Klemenčič Pavel, Viller Miha, Hladnik Franc VIII, Jordan Ivan, Jurjavčič Ivan VI, Kavčič Jakob, Kristan Jakob.

Zgalniški oddelek: Bončar Ivan, Modrijan Matija, Vojska Franc, Medvedič Anton, Logar Anton V, Krivc Ignac, Cibej Ivan, Jereb Valentin I, Hrovat Karol, Vidmar Josip V, Kosmač Matevž I, Božič Franc III, Kopač Jakob.

Stavbni oddelek: Čuk Franc II, Tratnik Ivan IX, Žumer Ivan II, Zupančič Franc, Leskovec Franc, Kokel Jakob, Bončina Matevž, Kogej Ivan IX, Kogej Andrej VIII.

Strokovna zveza delavcev erar. rudnika v Idriji.

Železničar.

Narodni ponos. Ako se spomnim na narodno zavest železničarjev, mi je

vselej nekako mrzlo pri srcu. Največ kriva narodne nezavednosti ali celo sovražstva do rodne zemlje, materne govorice je seveda socialna demokracija, ki pod krinko mednarodnosti dela s polnim parom, osobito med železničarji za ponemčenje. Nikdar ne morem odobravati onega narodnega prepričanja in navdušenja, ki se navadno kaže v nepotrebnem kričanju in zabavljanju čez druge narode. Slovenski železničarji naj pred vsem doma pri vzgoji svojih otrok pokažejo, da so Slovenci. Otrokom dati priliko, da se naučijo nemščine, je vse hvale vredno; toda otroke vzgojiti v nemškem duhu, tako da se mnogokrat pozneje sramujejo svoje lastne matere, ki nemščine ne razume, to je ostudno početje. Kdo je dal balkanskim narodom ono moč, da so strli turško vladno nad Slovani, kar nihče ni pričakoval. Ljubezen do svetega križa in do domovine. In niti solze ne pretoči srbska, črnogorska ali bulgarska mati, ko ji naznanijo, da je njen sin padel v boju za svobodo domovine. Onim, ki so še omahovali, katere je še slepil blesk nemške gospode, onim, ki so mislili, da bodo Slovani na jugu kmalu izginili in da bodo Nemci v Avstriji vse preplavili, vsem onim pravim: Slovani v Avstriji vstajajo. Zmaga balkanskih Slovanov so tudi prednaznanilke končne zmage avstrijskih Slovanov nad nemško in mažarsko nadvlado. Nič ne de, ako ste iz službenih ozirov med Nemci. Abecednik stane malenkost in sami lahko naučite svoje otroke slovensko čitati in pisati, kjer to v šoli ni mogoče. Imamo, hvala Bogu, veliko primernega in dobrega berila, da se mladina pouči o lepoti slovenske zemlje, o vrlih in čednostih Slovencev. Matere, učite jih slovensko moliti in prepevati lepe narodne pesmi. Bodite prepričane, otrok, ki se materne govorice ne sramuje, se tudi svoje matere, svojih starišev ne bo sramoval. — R.

Okno v svet.

Protiv štrajku. V nemškem državnem zboru se je razpravljalo o postavi, ki naj bi prepovedala odvrčati delavce ob štrajku od dela. Državni tajnik se je sicer izjavil proti taki postavi, dejal pa je, da bo treba pri reformi kazenskega zakonika vpoštovati to misel. Tudi pri nas se bavijo s tem vprašanjem. Za delavce bi bila pa na vsak način velika krivica.

Posledice balkanske vojne se tudi v nemški tekstilni obrti jako ostro kažejo. Celotno izvoz v Avstrijo je padel že v novembru lanskega leta skoro za polovico. Da je z izvozom v balkanske države slabši, je umevno.

V zahodnih Krkonoših grozi kmetom - delavcem lakota. Ondotni prebivalci so napol kmetje, največ delavci v raznih tovarnah za pletenje čipk in podobnih izdelkov. Ker je bila letina izvanredno slaba in so tovarne radi voj-

ske odpustile velik del delavcev, grozi ljudem neizprosna lakota.

Porenska tovarna za železino in stroje je imela v preteklem letu 1 milijon 214 tisoč mark čistega dobička. Železninsko podjetje v Frankfurtu ob Meni je napravilo celo 769 milijonov mark čistega dobička.

Poneverjenje. V socialno - demokratskem konzumu v Kummaw-u je izpraznil blagajno »pošten sodrug« in si prilastil, kolikor se je dalo konstatirati, 13.000 K.

V Nemčiji je poskočil v preteklem letu izvoz čevljarskih izdelkov za 7 in pol milijona mark in znaša približno 24 milijonov mark. Izvoz je padel lanske leto za pol milijona in znaša približno 12 milijonov mark.

Izdajatelj: Fran Ulreich, Dunaj. — Odgovorni urednik: Mihael Moškerc. — Tisk »Katoliške tiskarne«.

Ste že pokusili kavo s Franckovo perl-ržjo, znamka :Perlro:?

Ista ugaja tudi brez zrnate kave.

Tovarne za asbestškrilj „ZENIT“ družba z om. zav. Mor. Žumberk dobavljajo najboljše in najcenejši

krovski materijal

Zastopnik: ZAJEC & HORN, Ljubljana, Dunajska cesta 73

A. ŽIBERT, Ljubljana
Prešernova ulica
priporoča svojo
**veliko zalogo čevljev do-
mačega izdelka**

Solidno izdelane
dežnike in solnčnike
priporoča
po najnižjih cenah
L. Mikusch, Ljubljana,
Mestni trg št. 15.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.
F. Meršol Ljubljana
Mestni trg 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.
Velika izber vezentin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robocev, ovratnikov, zavratale, volne, bombaža, sukanca itd.
Predstiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Pozor, slovenska delavska društva!
Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini
Janko Češnik
(Pri Češniku) Ljubljana
Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica
v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovije blago za ženska in moška oblačila.
Postrežba poštena in zanesljiva.

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo
„Našo Moč“.

Za rokodelski obrt se je razglasilo (z ukazom trg. min. z dne 12. decembra 1911, drž. zak. št. 226) fotografiranje portretov.

Trgovina, tovarniška podjetja in domača obrtništva po zakonu ne spadajo med obrt v ožjem pomenu. — Kam da se prišteva kak obrt, to se določi po obrtnem listu.

Za trgovinske obrte v ožjem smislu se smatrajo tisti obrti, pri katerih se prijavi, oziroma obrtni list glasi na izvrševanje trgovine, pri katerih je torej trgovina edino opravilo, ne da bi bila v tem obsežena tudi pravica obrtnega proizvajalca, da sme trgovati s svojimi izdelki. (Ukaz trg. min. 16. sept. 1883., št. 26.701.) Trgovci (v ožjem pomenu) torej blaga ne izdelujejo, ampak ga samo razpečavajo.

Za podjetja s tovarniško vršbo je šteti taka obrtna podjetja, kjer se narejajo ali obdelujejo obrtni prometni predmeti tako, da se to godi v zaprtih delavnica, in da je v delu navadno več kakor 20 obrtnih pomožnih delavcev, ki imajo službo zunaj svojega stanovanja. Praviloma se izvrševanje vrši s pomočjo strojev, in delo se navadno razdeli med posameznike. Tudi se tovarniška podjetja razločujejo od rokodelskih proizvajalnih obrtov v tem, da podjetnik sicer vodi podjetje, da se pa dela ne udeležuje osebno s svojimi rokami; razločujejo se dalje tudi po višjih davkih, po vknjiženju firme i. dr. (Min. ukaz z dne 18. jul. 1883., št. 22.037.)

Kot posebnosti tovarniškega obrata v primeri z navadnim obrtnim obratom se razumeva: uporaba obratnega kapitala, podjetnik se omejuje na to, da samo vodi podjetje ali nastavlja upravno osebo za svoje podjetje, blago se izdeluje za zalogo v nasprotju z delom proti naročevanju, uporabljajo se drugačni nego v rokodelstvu običajni stroji in motorji, osobito pa še to, da so pomožni delavci vsled delitve dela različno usposobljeni. (Upr. sod. 10. decembra 1891, št. 6303.)

Tovarniška podjetja in trgovina se smatrajo za svobodne obrte, če se ne pečajo z delom, za katero se zahteva koncesija, n. pr. trgovina s knjigami, izdelovanje razstrelivnih priprav i. dr.

Domača industrija sploh ne spada v obrt; kakšno da mora biti delo, da se more prištevati domači obrtništvi, o tem glej razglasni patent člen V, črka e).

Kadar pride do negotovosti, če je smatrati kak obrt za tovarniški, oziroma trgovinski ali ne, odločuje politično deželno oblastvo. Proti nepovoljni razsodbi je dopusten priziv (rekurz) na trgovinsko ministrstvo, ki razsodi potem definitivno. Vendar pa ta razsodba zadnje inštanca ne velja za vse enake slučaje, in na njo se ne more sklicevati kdo drugi, ampak velja samo za določeni slučaj, v katerem

17. kolarjev;
18. mehanikov, izdelovalcev kirurško - medicinskih aparatov, optikov;
19. urarjev;
20. izdelovalcev klavirjev, harmonijev in sličnih glasbenih instrumentov, izdelovalcev orgel, pihalnih instrumentov, instrumentov za na lok, s strunami in za tolčenje, izdelovalcev harmonik;
21. košarjev.
22. bednarjev (sodarjev);
23. mizarjev;
24. strugarjev, izdelovalcev kipcev iz morske pene, piparjev;
25. glavničarjev (izdelovalcev pahljač), koščeninarjev;
26. kiparjev (obrtiškkih kiparjev, ki delajo iz lesa in kamna);
27. strojarjev, barvarjev usnja;
28. torbarjev, jermenarjev, bičarjev, sedlarjev in takih, ki delajo konjsko opravilo;
29. ščetarjev, čopičarjev;
30. vrvarjev;
31. pozamentirarjev, delavcev vrvic in trakov, delavcev zlate in srebrne žice, likalcev zlatnine in srebrnine, zlatoprelcev in srebroprelcev;
32. zlatovezcev, srebrovezcev in biserovezcev;
33. barvarjev;
34. tapetarjev, izdelovalcev posteljnine;
35. krojačev;
36. čevljarjev;
37. rokavičarjev, bandažistov;
38. solničkarjev in dežnikarjev;
39. krznarjev, kaparjev, barvarjev kožuhovine;
40. klobučarjev;
41. modistov;
42. izdelovalcev umetnih cvetic, peresarjev;
43. brivcev, frizerjev, lasničarjev;
44. knjigovezov, tokarjev, izdelovalcev usnjatega galanterijskega blaga, izdelovalcev kartonažnega blaga;
45. pekov (izvzemši peko črnega kruha, ki jo izvršujejo mlinarji po dosedanji navadi v deželi kakor postranski obrt s pomočjo domačinov ali posebnega pomočnega osebja);
46. slaščičarjev, kolačnikov in mandoletarjev, izdelovalcev kandit;
47. medarjev, voščinarjev;
48. mesarjev, prekajalcev mesa;

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica 9
priporočata svojo največjo zalogo
izgotovljenih oblek za gospode,
dečke in otroke.
Novosti v konfekciji za dame.

Sladni čaj-zajtrk!
Kri! 50% prihranka in okusen zajtrk, južina! dosežejo oni, ki namesto kave, čaja, kakao, sladne kave, pijejo **sladni čaj**. Ako se ga uporablja pri dojenčkih namesto moka za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. Je za polovico cenejši. Dr. pl. Trnkóczyjev sladni čaj ima ime **Sladni in Moč!** je vedno bolj priljubljen. Povsod 1/2 kg zavoj 60 vin. Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev lekarnar Trnkóczy v Ljubljani. Ta lekarnar je svojih osem otrok zredil s sladnim čajem. Glavne zaloge na Dunaju: lekarnar Trnkóczy: Schönbrunnerstrasse št. 109, Zdravje! Josefstädterstrasse št. 26, Radetzkyplatz št. 4. V Gradcu: Sackstrasse št. 4.
Priporočljiv zlasti za one, ki se čutijo bolne, slabe. Za resničnost tega naznanila jamči s takaj navedenih tvrdki Trnkóczyjevih, istotako ugodne sodbe zaupanja vrednih oseb.

AUSTRO = AMERICANA

*Potniki v Ameriko
Natančno letijo dobro, po ceni in
varnosti potovalni naj se obrnejo
na
Simona Hmetelca
v Ljubljani Korošorske ulice 28.
Kakovostna Popravila daje se brezplačno.*

FR. P. ZAJEC, Ljubljana
Stari trg št. 9.
Izprašani optik.
Zalagatelj c. in kr. armade, c. in kr. vojne
mornarice, c. kr. domobrancev itd.
Največji optični zavod.

Prvi specializist za očala in
šipalnik, narejene
strogo
natančno
eno po
naročilu
in zdravniških
predpisih. —
Nadalje
priporočam
svojo
veliko
izbrano
strokovno
npravnico izdelanih toploterov, zrako-
merov, daljnogledov vseh vrst, kakor Zeiss, Busch,
Goetz itd. Vsa popravila izvršujem v svoji lastni
po najnovejšem sistemu z električnim obratom urejeni delavnici
in je ogled iste mojimi cen. odjemalcem vsak čas dovoljen.
Bogata zaloga najboljših ur, zlatine in srebrnine. Zahtevajte cenik.

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta št. 24.
Priporočajo se sledeča zdravila:
Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kaplje za želodec, izvrstno, krepi in sladi do
jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kaplje zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posiljalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti po-
tenju nog, skatlica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde
kože, steklenica 70 v.
„Sladin“ za otroke, škala 60 v.
Tinktura za želodec, o vrnjalno in želodec krepi
sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstni pripomoček proti kašlju, ste-
klenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v in 4 krono 80 v.

Zdravniško priporočeno zdravilno sredstvo:
BIOGLOBIN
Kri tvoreča pijača izvrstnega okusa.
Odlično krepi in sladi do
jedi pospešujoče sredstvo za mlade in stare.
V steklenicah po K 3'50 in K 2'— v vsaki
lekarni. — Glavna zaloga za Kranjsko:
Mr. R. Sušnik
lekarna „Pri zlatem jelenu“
Ljubljana, Marijin trg.

Edina in najkrajša linija v Ameriko!
Samo 5 dni!
iz Havre v
New-York
francoska prek-
morska družba.

Veljavne vozne liste (šiferte) za franco-ško linijo iz
Havre v New-York in listke za povratek iz Amerike
v staro domovino, po najnižji ceni
in brezplačna po-
jasnila daje samo
potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18
v hiši „Kmetске posojilnice“
ED. ŠMARDA

Največja in najstarejša
tovarna lončenih peči in
raznih lončenih izdelkov
Avĝust Drelse, Ljubljana
Mnogokrat odlikovana.
Priporočajo se slavnemu
občinstvu in prečastiti du-
hovščini v naročila na
**Štedilna ognjišča
in peči**
preproste in najfinejše, iz-
vršene v poljubnih moder-
nih barvah in vzorcih naj-
bolj strokovnjaški, solidno
in trpežno po najnižjih ce-
nah. Župniščem, samosta-
nom in šolam dovoljujem
znaten popust. Ilustrirani
ceniki so na razpolago.

IVAN JAX IN SIN v Ljubljani,
Dunajska cesta 17
priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih
voznih koles in
šivalnih strojev
= za rodbino in obrt. =

Za hranilne vloge jamči dežela Kranjska.
Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!
Denarni promet l. 1911. čez 82 milijonov K.
Stanje vlog čez 22 milijonov K.
Lastna glavnica K 704.939'27.
LJUDSKA POSOJILNICA
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
Miklošičeva cesta št. 6
prifličeje v lastni hiši nasproti hotela „Union“
za frančiškansko cerkvijo
prejema
hranilne vloge
vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne ter
jih obrestuje po
4³/₄ %
brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih
100 kron čistih 4-50 na leto.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalažanje po
pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.
Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, drž. in dež. poslanec, predsednik;
Josip Šiška, stolni kanonik, podpredsednik; odborniki: Anton Belec, posestnik,
podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano; Dr. Josip Dermastla; Anton Kobi,
posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici; Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljub-
ljani; Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani; Ivan Kregar, svetnik trgovske in
obrtno zbornice in hišni posestnik v Ljubljani; Fran Leskovic, hišni posestnik in
blagajnik „Ljudske posojilnice“; Ivan Pollak ml., tovarnar; Karol Pollak, tovarnar
in posestnik v Ljubljani; Gregor Šlibar, župnik v Rudniku.
Za hranilne vloge jamči dežela Kranjska.

49. konjskih mesarjev, prekajalcev konjskega mesa;
50. milarjev;
51. tlakarjev, kolikor se razteza obrtovanje na tlakovanje javnih
cest z naravnimi kamni;
52. krovčev, ki krijejo z opeko in s krilmi;
53. pleskarjev (barvarjev), lakirarjev, slikarjev izvesov in nap-
isov, obrtniških slikarjev za industrijske izdelke, pozlatarjev in
olepševalcev, izbnih slikarjev;
54. štukaturarjev.
Trgovinski minister lahko sporazumno z ministrom za notra-
nje stvari, zaslišavši trgovinske in obrtne zbornice, združne zveze,
kjer obstoje, in prizadete zadruge, ukazoma uvrsti tudi druge obrte,
glede katerih so dani pogoji drugega odstavka, med rokodelske, ako
je s strokovno - zadrugami napravami in strokovnimi učnimi za-
vodi zajamčeno, da se bodo ti obrti kot rokodelski ohranili in razvi-
jali, če tega uvrščenja med rokodelske obrte brez škode ni moči odlo-
žiti do zakonodajne odloke. Enako se morejo izvršiti izpremembe
v razdelitvi po skupinah. Na Dunaju je v obrti, navedenimi pod točko
53., 3. odstavka, glede dokaza usposobljenosti ravnati tako, kakor
da bi bili naštetih v posebnih točkah. Sicer se pa ne more na predlog
pristojne strokovne zadruge ukazoma predpisati, da velja glede
vseh ali posameznih v točki 53., 3. odstavka naštetih obrtov v oko-
lišču zadruge, ki je predlog stavila, ali pa v gotovih delih tega oko-
lišča, kakor da bi bili glede dokaza usposobljenosti ti obrti naštetih v
posebnih točkah.
Trgovinski obrti in podjetja s tovarniško vršbo se ne uvrščajo
med rokodelske obrte. Domača industrija se uredi s posebnimi
zakoni.
Če se dvomi, je-li smatrati kakšno obrtno podjetje za tovarniški
obrat, oziroma za trgovinski obrt, tedaj odloči politično deželno obla-
stvo, zaslišavši trgovinsko in obrtno zbornico in dotične zadruge,
ob prizivu pa trgovinski minister.
Tisti obrti, pri katerih je iz javnih ozirov potrebno, da jih sme
vršiti samo tisti, ki prejme posebno dovoljenje, štejejo se za konce-
sijmirane obrte (§§ 15. in 24.).
Vsi obrti, ki se ne proglašajo za rokodelske ali koncesionirane,
so svobodni obrti.
Svobodni obrti so taki, s katerimi se peča lahko vsakdo, ne da
bi mu bilo treba od obrtnega oblastva posebnega dovoljenja ali da
bi moral dokazati usposobljenost za ta obrt. Zahteva se samo, da
dotičnik prijavi pri pristojnem oblastvu pričetek obrta. Samo ob
sebi umevno pa je, da mora imeti vse tiste zakonite lastnosti, katere

zahteva zakon za vsak obrt brez izjeme, n. pr. biti mora polnoleten,
biti zdravega razuma itd. (Glej §§ 2. in 5. o. r.)
Kateri obrti so dopušteni ali koncesionirani, pove že beseda
sama, namreč tisti, za katerih nastop in izvrševanje je treba od obrt-
nega oblastva posebne koncesije (dopustitve). Našteti so v § 15. o. r.
Toda določitev dopuščenih obrtov ni stalna in trajna; kajti po § 24.
o. r. se morejo iz ozirav na javnost (zdravstvene razmere, pravnost
i. dr.) v to vrsto privzeti tudi obrti, za katere doslej ni bilo treba
koncesije. Zgodi se lahko tudi nasprotno, da se namreč nekateri
obrti izločijo iz vrste dopuščenih obrtov; za nje se potem ne zahteva
več koncesija.
Za rokodelske obrte je smatrati take, za katerih izvrševanje je
potrebno več ali manj ročnosti in izurjenosti. Ta ročnost in izurje-
nost se da doseči le tako, da se je kdo več časa učil dotičnega obrta
in se na ta način izobrazil v njem. Kadar si je dotičnik pridobil po-
trebno mero izurjenosti in ročnosti, more dotični rokodelski obrt
sam izvrševati; dokazati pa mora pred nastopom svojo sposobnost.
(Glej § 14. o. r.)
Rokodelski obrti preje niso bili v zakonu določeni, ampak je
imelo trgovinsko ministrstvo pravico odrediti, katere obrte je sma-
trati za rokodelske. Vsled izpremembe obrtnega reda iz leta 1907. pa
so se rokodelski obrti imenoma privzeli v zakon sam. Poleg obrtov,
ki so naštetih v zakonu kot rokodelski, pa sme trgovinski minister
pod gotovimi pogoji proglasiti še druge obrte kot rokodelske.
Ako pride v poštev vprašanje, ali se more kak obrt, ki se v
kakšnem okraju imenuje drugače kakor zgoraj naštetih, kateri se pa
v bistvu sklada, če ne popolnoma, pa vsaj večinoma s katerim gori
naštetim rokodelskim obrtom, smatrati za rokodelski obrt ali ne,
tedaj to odloči obrtno oblastvo. (Min. ukaz, 27. okt. 1884, št. 33.668.)
Obrt izdelovanja klobas je bistven del mesarskega
obrta; zato morajo prosilci za ta obrt pred pričetkom dokazati, da
so za to sposobni. (Min. ukaz, 30. jun. 1884, št. 14.604.)
P e k a r u h a, ki ga je stranka sama pripravila, pomenja iz-
vrševanje rokodelskega pekarskega obrta. (Upr. sod. 1. aprila 1911,
št. 3082.)
Ako se prijavi »po obrtno izvrševani obrat engros-konfekcije
oblek za gospode in dečke, ki se bo izvrševal potom domače indu-
strije, pri čemer bo izključeno krojaštvo za naročnike in krojaštvo
po meri,« tedaj se tak obrt ne more nastopiti kot svobodni obrt, am-
pak se smatra za rokodelski obrt. (Upr. sod. 30. novembra 1910,
št. 12.458.)